

Měšany chór Židžino pod nawodom Kerstin Liederoweje slušeše do wuhotowarjow zahorjaceho kulturneho programa na nowolětnym přijecu Wojerowskeho wyšeho měšćanosty dnja 10. janura w založenskim měsće Domowiny
foto: Martina Arlt

60 lět serbski džěcacy časopis PŁOMJO

W aprylu lěta 1952 dźeržachu serbske džěci přenje wudaće Płomjenja w rukomaj. Na džesać stronach čitachu šulerki a šulerjo hižo tehdy powědančka a dopisy čitarjow, wuhódachu hódančka a smějachu so přez žorty

W běhu lět je časopis na 40 stronow rozrostł a pisane wuhotowanje wabi džěci kóždy měsac znowa k čitanju, wumolowanju, paslenju, spěwanju a zwučowanju. Přiwšěm pak su žorty, hódančka a rubrika „Čitarjo pisaja“ mjez šulerjemi tež džensa hišće najwoblubowaniše. Kulowate narodniny chcemy z našimi čitarjemi wězo tež porjadnje woswjećić, a to 24. apryla 2012 w Budyskim Němsko-Serbskim ludowym dźiwadle. Wot 10 do 14 hodź. smy za hólcy a holcy pisany program poľny překwapjenkow přiřadowali, wšako Płomjo dawno hišće na rentu njemysli.

Wustajeńca Spěchowanskeho kruha za serbsku ludowu kulturu

Galu serbskeho ludoweho wumělstwa mjenowaše Jurij Łuščanski wustajeńcu, kotruž wotewrě Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu dnja 24. februara w Budyskim Serbskim domje. Wustajeńca je wěnowana 100. rónčnicy založenja Domowiny a budže hač do kónca septembra widžeć. Pod titulom „Molerstwo – keramika – wušiwanje – drjewo – jejka“ pokazuja předewšěm

lajsce wuměłcy swoje wumělske twórby, kiž nastachu w džělarničkach abo po idejach z džělarničkow. Spěchowanski kruh bě so před 21 lětami založil.

Lawdaciju měješe něhdyši doľholětny kulturny referent Domowiny Jurij Łuščanski. Wón praji mj. dr.: „Ludowi wuměłcy... wobsadžeja Serbski dom, zo bychy demonstrowali, pokazali, předstajili swoje džěła, a je jich telko po cyłym domje ...

Někotři z 30 čłonkow a čłonow Spěchowanskeho kruha za serbsku ludowu kulturu předstajaja tu na 100 wumělskich twórbow. Mjez nimi su ... ludžo kaž předsydka Rady založby za serbski lud, wjacori wučerjo a pedagogoj, archiwarka, apotekarka, a druzy.

Za lajske wumělstwo založi so 1956 Dom za serbske ludowe wumělstwo, pozdžišo rěkaše Dom za serbsku ludowu kulturu, kotryž bu po wuspěšnym skutkowanju 1993 na

přeco zawrjeny. 37 lět starachu so tam přistajeni wo ... literaturu a dramatiku, hudźbu, lajske tworjace wumělstwo, reju, film a foto kaž tež informaciju a dokumentaciju.“ Tele pola, tale rola, prawidlowne a kontinuowane džěło fachowcow - leža puste resp. su někak a jenož podžělnje přiřadowane serbskim institucijam, tak Jurij Łuščanski. „Kuzłarske słowo ‘čestnohamtske džěło’, ‘čestnohamtsce skutkować’, praktisce a wobsahowje organizować, planować, rozdžěleć a přewjesć a tak dale, tole njeje to prawe kuzłarske słowo za wšitke předewzaća a prócowanja entuziastow serbskeje ludoweje kultury. Čim wažniši a wobdźiwajniši čestnohamtsce skutkowacy ludžo bywaja, čim bóle sej wažimy džěło Spěchowanskeho kruha za serbsku ludowu kulturu z předsydu Eberhardom Zobelom a Weroniku Suchowej na čole.“

Na wotewrjenju wustajeńcy twórbow Spěchowanskeho kruha za serbsku ludowu kulturu dnja 24. februara w Budyšinje
foto: Jurij Helgest

Ausstellung des Förderkreises für sorbische Volkskultur „Malerei – Keramik – Sticken – Holz – Ostereier“ zum 100-jährigen Bestehen der Domowina im Haus der Sorben in Bautzen, Postplatz 2, bis Ende September montags bis freitags von 8 bis 17 Uhr (Eintritt frei)

K 100. wrošenicy załoženja Domowiny (3. žěl)

W tšešem žělu comy se dalej z Šwjelowym nagronom na założeńskem zarědowanju Domowiny we Wórjejcach zaběraš. We nim se pokažo mj. dr. teke na specifisku situaciju w Dolnej Łužicy. Rowno tak cytamy jadno z jědrowych wugronjenjow cełego nagrona. Tak by wjedniki luda ako fararje a ceptarje jano pón tej funkciji nejlěpjej wótpowědowali, gaby na lud, kenž dej se wjasć, słuchali a jen do narodnego žěła zapšěgnuli. Zachopijom nejžpjerwej w dolnoserbskej rěcy:

„[...] Pomináš pak móžoš sebje něčo jano pón, gaž swóju gódnosć dopokažoš. (Jan Arnošt) Smoler a jogo pótomniki su žělali nejžpjerwej na wědomnostnem polu a su wócy wuconych a wusokich na serbstwo zešěgnuli, su sebje a Serbam chwalbu dobyli. Potom su žělali na politiskem pólu, gaž su 1848 z pšeznanjenim se ku kraloju žaržali a tak we swójej wušej sakskej a pšuskej wokolnosći wopóznani, až maju Serby sami swóju głowu, až na nich móžoš se spuščić. Dalej z togo wujžo žěło w šuli a cerkwi, až su dobyli wěste pšawa za serbsku šulsku wucbu a rozwucenje studujucych bóžego słowa w maminej serbskej rěcy. To gibanje jo teke do Pšuskeje pšimało. Mjazy ceptarjami a duchownymi jo był how někótary pilny Serb. Šulska wušnosć jo w nastupanju serbskeje rěcy wukaze dała, kakež njamóžomy lěpše se pomináš.

Gaby muž ako (Jaroměr Hendrich) Imiš tudy superintendent abo farar był, ga njeby te pšikaze se wótporal.

Wliw cerkwje a šule jo wjeliki. Farar jo wótergi jadnučki njewótwisny luž we jsy, a luže se k njomu wuznawaju. A jo-lic ceptar taki, až žiši k njomu z lubosću žarže, ga bužo wón pšez cele swójo wobejženje jich pak k serbstwu pak k nimcojstwu šěgnuš. Ale weto njamóžotej cerkwja a šula samej serbstwo zdžaržaš, to wižimy z nazgónjenja, a to njelažy jano na tom, až jo ceptar wjelgin wótwisny wót wušnosći a farar wót wósady. Čłowjek jo šěło a kšej, togodla dej nejžpjerwej swójo šěło zežywiš, potom akle móžo do duchnych kubłow žaržaš. Wucone muže kaž fararje a ceptarje mógu drje byš wjedniki

luda, ale zdonk a jědro luda su te, kótarjež jano ze žěłom swójeje ruki a głowy se žywj, to su burja, žělašerje, rucnikarje a pšekupce.“

Wot lěta 1848 hač do lěta 1937 wuchadžeše Časopis Maćicy Serbskeje foto: SKA

A něnto njepósrědnje dalej w górnoserbskej rěcy:

„Kak tući so k narodnemu džělu maja, wot toho wotwisuje přichod a wobstaće serbstwa. Tući ludžo pak su so k narodnym prašenjam znali wot toho časa sem, zo porno wulkim powšitkownym towarstwam, Maćicy Serbskeje, Lutherskeho a Cyrilo-Metodiskeho towarstwa přenje wuprajene serbske towarstwo je nastalo w Bukecach. Tomu je slědowało wjele druhich a džensa mamy jich 20 rzy serbskich ludowych towarstwow. Džěło tutych towarstwow je wšelake po mocy a duchu jich wjednikow, je tež wšelake we wšelakich časach, ale w cyłym so k serbstwu znaja. Hdyž před dwěmaj lětomaj Wochožanskich hospodarjow zwolach do załoženja serbskeho towarstwa a so jich woprašach, hač chcedža tam hić, da bu mi wotmołwjene: 'Hdy njebychmy chcyli do toho hić, da njebychmy tu přišli'. Tute jednore słowa wupraja mysle wšěch towarstwow. Hdy njebychmy chcyli serbstwo hajić, da njebychmy do serbskeho towarstwa šli.

Tute towarstwa chcedža a dyrbjaja być srjedžišća serbskeho narodneho prócowanja. Dotal su wone džělali.

Hdyž na přikład Rakečanska 'Lipa' w druhich wjeskach swójbne wječory wuhotuje, hdyž njewučeni mužojo, młodzenojo a holcy poskićeja, štož ze swojej samsnej wušiknosću su nawuknyli, da to je wšeje česće hódne a něšto wulkeho; a hdyž wšelake towarstwa hromadže, kaž to w Dolnej Łužicy husćišo je so stało, koncerty wuwjeduju pod wustojnym na wjednistwom, da z tym so naš narod twari a pozběhuje. Kóždy pak wě, zo džesačo wjace wukonjeja hač jedyn – a tež my wjace dokonjamy, hdyž hromadže a přezjedni džělamy. Hina ty móžeš postupować, hdyž 20 abo 30 towarstwow za tobu steji. Hina a wjace plaći twoje słowo pola druhich, hdyž móžeš so powołać na přihłosowanje wjele towaršow. Tohodla (w originalu słowa Mata Kosyka w dolnoserbskej rěcy):

Serbske bratši, pšisťupimy k swětem' zwěstkoju, z ruku sebje zalubimy žaržaš pšisegu:

Zwěrne syny Łužyce až do rowa wóstanjomy, našo derbstwo šćitajmy stopy njecopnjomy.

Njech tutón zwjazk džensa so narodži, njech kóžde towarstwo jemu swoje najlěpše wosebitosće jako kmótracy dar pod głowu tyknje. [...]“

dr. Pěť Šurman

Slědny žěl w pšiducem zežywk.

K 75. jubileumu Domowiny 1987 jo se toš ta keramikowa stela we Wórjejcach swětosnje wuswěšila, kótaruž jo Wórša Lanzyna twóřila. Wóna ma nadpis: „13.10.1912 Domowina založena/gegründet“ foto: P. Šurman

Přewrót w Domowinje – někotre fakty za stawiznopis

Štóz je so za čas přewróta za wobnowjenje Domowiny a jeje nowe wusměrjenje w nowej towaršnosći angažował, wě, zo je so tutón proces dosć bolostnje, ale zdobom konsekwentnje přewjedł. K tomu někotre fakty k wobchadaj ze „starymi elitami“ w Domowinje: Na zjawny čišć je nowowuzwoleny předsyda hižo džen po wurjadnym kongresu, dnja 19.03.1990, wšitkim zamołwitym sekretaram Do-

100 lět DOMOWINA 1912
2012
100 Jahre DOMOWINA

mowiny wupowědźil. Z tym je so bjez kóždehožkuli na konkretnu wosobu wjazaneho přepytowanja proces wobnowjenja z raznej kročelu zahajil. Znowawuzwoleny městopředsyda Jurij Grós je po njeznjesliwym zjawnym čišću na jeho wosobu sam konsekwencu sčahnył a měsac po wurjadnym kongresu swoju funkciju zložil. Dalši přistajeni zarjada, wosebje prjedawšeho wotrjada agitacija a propaganda, Domowinscy instruktorojo a dalši, buchu w běhu lěta z funkcijow wuwjazani a jim so wupowědźi. Wot cyłkownje 82 kruće přistajenych bu w běhu jednoho lěta wjace hač 30 přistajenym bjez kóždehožkuli wotnamakanja tohorunja wupowědžene. Mjez nimi běchu mnozy, kotřiž njeběchu politisce wjazani a kiž njesebičnje na dobro skupinow w župach skutkowachu. Tute

mocy džensa něchtózkuli na bazy, w towarstwach a skupinach, wjace hač paruje. Člonojo Serbskeje narodneje zhromadźizny wobsadźichu něhdže položcu městnow w zwjazkowym předsydstwje a proces wobnowjenja kritisce ze žadanjom za radikalnymi změnami přewodžachu. W žanej druhej serbskej instituciji njeje so tak konsekwentnje postupowało. Wšitcy přistajeni zarjada Domowiny a woleni člonojo zwjazkowego předsydstwa buchu na sobudžělo w Ministerstwjze za statnu wěstotu NDR přepruwowani. Tež tute postupowanje njeznaje runjeća w druhich serbskich institucijach, ani w redakciji Serbskich Nowin. Tehdy je sej zjawnosć tute přepruwowanje wosebje w redakcijach medijow žadała.

Po pođralětnym skutkowanju narodneje zhromadźizny we wobłuku zwjazkowego předsydstwa zwěsčichu jeje člonojo na 2. hłownej zhromadźiznje w juniju 1991 we Wětrowje, zo je proces wobnowjenja Domowiny do dalokeje měry zakončeny, zo su z nowymi wustawkami a z nowym programom zakłady za zaměrne skutkowanje Domowiny do přichoda položene. Jasne džělenje mjez legislatiwnymi a eksekutiwnymi gremijemi Domowiny a z tym tež zawjedženje demokratiskeho zasadow postupowanja w rozsudžacym gremiju běchu dokład za zdokonjany nadawk. Štóz so potajkim džensa w stawiznopisu ze stawiznami Domowina zaběra, njech přistupne žórła prošu

dokładnje studuje. Komu služi selektiwny wid?

Wuraz za dalši bolostny reformowy proces tehdom běše tež spad ličby wot něhdy 15.000 člonow Domowiny na mjenje hač 4.000. Čim kedžbyhódniše je z džensnišeho wida, zo je so Domowinje poradžilo, přez swoje skutkowanjte tehdyšu ličbu člonstwa znowa nimalle podwojic na džensa něhdže 7200. To so wosebje z tym poradži, zo so džensa we 18 člonskich župach a specifiskich towarstwach najangažowaniši Serbjka zjednoćeja, kiž su sprawom hordži na swoje skutki a na 100. róčnicu založenja Domowiny.

B. Cyž, jednaćel

Z chłěbom a selu witaše předsyda Domowiny Dawid Statnik dnja 15. februara w Budyskim Serbskim domje hosći z wobwoda Uljanowska w Ruskej. Delegaciju nawjedowaše zastupowaca kulturna ministerka Nelli Aleksandrowna Orłowa (naprawo), kotraž je w swojej funkciji zamołwita za kublańske naležnosće a narodne mjeńšiny. Ju přewodžachu wjednicy knihownjow a muzejow, sobudželaćerki ministerstwa a nawodnica tamnišjeje němskeje mjeńšiny Irina Aleksandrowna Samojłowa.

tekst a foto: Clemens Škoda

Pšašanja pó hłownej zgromažinje

W Cazowje som dožywił swoju přědnju hłownu zgromažinu župy Dolna Łužyca. Som zasej raz slyšal, až smy nejwětša župa, až Domowina jo wažna zastupnica serbskich zajmow a som teke zasej raz slyšal, až njetrjebamy w politiskem wobłuku druge struktury ako na pšikład korporaciju zjawneho pšawa. Na drugem boce mam ako člonk Chóšebuskeje kupki wjelike pšašaki we głowje: My njepšigótujomy abo wugódnosijomy głowne zgromažiny. My njewuzwóljomy žednych delegatow. Chto su te delegaty a kótare pozicije pón zastupuju? Priwatne abo spontane myslenja zazdašim. Zo se natwarjuju politiske pozicije serbskego luda, kenž my ako Domowina zastupujomy - we głowje pšedsedarja abo županow? W prezidiumje? Pla sobudželašerjow Domowi-

ny abo w župnych abo zwězkowych pšedsedarstwach? Pla nas w kupce nanejmnjej nic. Tam njamamy žedne diskusije, žedno politiske žělo, nic: Serbska kazń, korporacija zjawneho pšawa, pšestrukturěrowanje serbskich institucijow, kublańske pšašanja - wažne su gódownicka, wulět, schadowanja, kulturelne zarědowanja.

To jo teke legitimnje. Ale gaž to we wšykných kupkach a towaristwach tak jo, by dejali pšemyšlowaš, lěc njetrjebamy za politiske žělo druge strukturelne formy. Až politiski zajm njeby był, njewěrim. Na pšikład ma serbska rada dobre nazgónjenja ze zjawnymi diskusijami wó serbskej kazni. Ale teke na głownej zgromažinje njejsmy diskutěrowali - ten dypk dnjownego pórěda jo wopšimjel:

personalne pšedstajenje, politisko-historiski pšednosk a wabjeński blok - a nanejmnjej politiske nagrono našogo pšedsedarja. A gaž se politiski diskutěrujo wó dolnoserbskich pozicijach jano na pšikład w serbskej raže, we jadnom forumje Dolna Łužyca, w institucijach w iniciatiwje serbskego sejmika, ale nic na bazy našeje Domowiny w našych kupkach abo towaristwach - kak móžomy pón z dobrym wědobnim groniš, až Domowina jo městno politiskego wutwórjenja měnjenja serbskego luda? Pak musy- my zasej (?) politizěrowaš našo žělo (resp. nanejmnjej wěcej bottom-up ako top-down), pak by dejali wopytaš kulturelne a politiske žělo žěliš - gaž notne teke strukturelne. **M. Nowak** člonk domowinskeje kupki Chóšebuz

Wo serbskich stawiznach a boju wo přeživjenje

Klětu budže tomu 65 lět, zo tu jako serbske powołanske dźiwadlo smy, a zdobom 50 lět, zo smy zjednočeni w Němsko-Serbskim ludowym dźiwadle. Serbske ludowe dźiwadlo bě přenja serbska institucija po 2. swětowej wójnje, kotraž bu na wosebite prócowanje Domowiny založena, spočatnje jako

Jurij Šiman, Petra-Maria Wencelowa, Jan Mikan a Měrko Brankačk při natočenju historiskeje sceny „1945“ za inscenaciju „Za sydom durjemi“ foto: T. Stübner

Centralna dźiwadłowa skupina Domowiny a pozdžišo – wot 13.10.1948 – jako SLDž. Tuž naložujemy lětsa wosebje wjele kreatiwnych mocow na to, zo bychmy našej 100lětnje narodnej organizaciji a posrědnicy gratulowali. „Za sydom durjemi“ rěka nowa hra, w kotrejž pletu so dramatiska nitki wokoło swójby Lisakec a chóra Meja. Z nim smy za našu inscenaciju tež dwaj spěwaj natočili, nimo toho wjerčachmy w Chrósćicach widejo k scenje „Nawrót z wójny 1945“. Čerpamy ze žiweho žórła serbskosće a spytamy rysować awtentiski wobraz.

Póstnicy a narodniny Bena Lisaka lubitej žort a zabawu w kruhu swójbných w katolskich Serbach. Čim bóle, jako dari jemu bratrowc Dawid deskowu hru, při kotrejž dyrbyja hrajerjo wšo a wšěch zwjazowace hesło wuhódać. Nadeńć ma so zapřijeće ze sydom pismikami za wšě dožiwjenja, kotrež nazhonjeja hrajerjo w hrě pod titulom „Sydom generacijow – sydom smjertnych hrěchow“. Štož so z wćipnoty a wjesela nad hračom započina, wuwije so za wšitkich sydom wobdźělnikow k wužadanj. Takrjec přez durje časa podadza so hrajerjo do zašłosće a do přichoda, započejó w lěće 1896 a kónčo 2037. Hač w zańdženosci abo w přichodze – protagonista dožiwja přez magisku skutownosć hry žiwjenje sydom generacijow swójby, w kotrejž chowa so za kóždého cyle wosobinska powěsć. Přeni raz poskićichmy k serbskej hrě tež serbski dźiwadlo-pedagogiski přewod. Na Serbskej srjedźnej šuli w Ralbicach a Serbskim gymnaziju w Budyšinje přewodžachmy rjadowni, zblížichmy jimaj temy serbskich stawiznow. Kak sej šulerjo lěto 2037 předstajeja? Na přikład takle:

** wulka wuhlowa jama, Serbja njejsu připóznaci, žane spěchowanje * Domowina so jenož hišće přez kompjuter wjedže * Łužica je samostatny kraj * Domowina změje nowych ludźi, kotřiž tam dźělaja, we Łužicy budže wjele nowych modernych wěckow, wólby so elektronisce přewjedu * Domowina: Dawid Statnik je přeco hišće předsyda,*

*tamni přińdu z rolatorom, dokelž njejsu so młodži ludžo namakali, kiž bychu pozicije přewzali **

Stawizna swójby w napjatosci mjez němskimi a serbskimi stawiznami je naš přinošk k 100. jubilej Domowiny. Wjele zboža a do dźěla zdar do dalšeho lěstotka! **Serbska inscenacija na hłownym jewišću NSLDž měješe 17.3. premjeru a dalše předstajenja budu: 25.3. - 17 hodž., 4.4. - 10 hodž., 14.4. - 19.30 hodž., 22.4. - 15 hodž. a 5.5. - 19.30 hodž.** Tuž wužiwać šansu. Apropos šansa.

„Šansa, pó slědnej“

Do Dolnje Łužicy póježomy ned mjasec pó našej gornoserbskej premjerje. Ingrid Hustetowa jo nam pšestajila graše „Šansa, pó slědnej“ (Die Chance nach der Letzten) wót Raoula Biltgena. Žo wó eksistencu, wó wójowanje mjazy młodeju ženskeju a muskim w nejlěpšych lětach. Wóna jo 18 lět stara. Šulu jo chyšila. Staw: mimo žěla. Wón jo šef jadnej firmy za pódwoblacjenje a na kóncu pšedstajeńskego rozgrona groni toš tu znatu sadu: My pón na Was zazwónijomy. Dwa luža w pšesiwnej poziciji. Pši tom njejo daniž wó dobre daniž wó zle, ale jano wó lužowu. A tej wisytej na nitkach, na kótarychž samej južo nješegatej. Zachopiš comy našu turneju pó starej tradiciji 27. apryla w Hochozy a cele w zmysle našogo graša „Wy pón wót nas słyšyšo“, gaž psijěžo teke k wam serbske žiwadlo.

Madleńka Šolćic

dramaturgowka NSLDž a zastupjerka intendanta za serbske dźiwadlo

Bjarnat Krawc a swójba

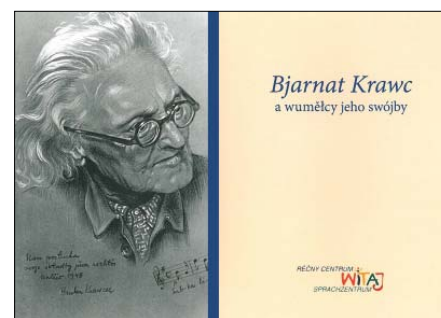
Hač sy chórowy spěwar, kemšer abo lubowar serbskeho spěwa - wšudže zetkawaš so ze serbskim hudźbnikom, dirigentom a komponistom Bjarnatom Krawcom. Loni w februaru bě tomu 150 lět, zo so wumělc we wjesce Jitro blisko Wóslinka narodži. K tutomu jubilej wuhotowa so w Budyšinje wosebity koncert, zhładowacy tež na wnučka komponista Jana Rawpa a jeho mandželsku, wirtuoznu Lubinu Holanec-Rawpowu.

Iniciatiwna skupina bě koncert nastorčila. Wšitcy jeje člonojó běchmy sej přezjedni, zo měli wšitke serbske dźěci, ale tež dorosćeni wjace

wo Krawcec swójbe zhonić. Jako hłowneho zamołwiteho za wobšěrny nadawk wuhotowanja wustajeńcy namakachmy Rěčny centrum WITAJ pod nawodom dr. Beaty Brězanoweje. W nazymje 2011 so poradži, wustajeńcu w Serbskej srjedźnej šuli Ralbicy wotewrić. To bě přewšo wozbožacy wokomik za wšitkich. Bóle pak so hišće wjeselach, jako před něšto dnje mi brošurku wo Krawcec swójbe do ruki dóstach. Z tym so tež přeće njeboheho přenjeho serbskeho hudźbneho wědomostnika Jana Rawpa spjelni. Wšitkich, kiž sej Krawcec swójbu waža, chcu skedźbnić na wustajeńcu, kiž budže so we wjacorych šulach prezentować, a na rjenje wuhotowanu

brošurku „Bjarnat Krawc a wumělc jeho swójby“.

Monika Cyžowa

Brošurku „Bjarnat Krawc a wumělc jeho swójby“ dóstanu zajimcy za 2,50 € w RCW a w Serbskej kulturnej informaciji w Budyšinje **foto: RCW**

Towaristwowe žěło teke za srježnu generaciju aktraktiwne wugótowaš

Z rozpsawy dr. Madleny Norbergoweje, županki župy Dolna Łužyca z. t., na głownej zgromažinje dnja 27.01.2012 w Cazowje

Župa Dolna Łužyca ma 2021 čłonkow we 37 kupkach a 19 kulturelnych abo rucnikarskich towaristwach. To jo w lěše 100. narodnin našeje narodnej organizacije dobra bilanca.

W slědnych lětach jo skoro 500 młodostnych Domowinje pšistupilo. Mamy w našej župje 9 mložinskih kupkow: 4 we wokrjejsu Sprjewja-Nysa a 5 we jsach wokoło Chóšebuz. To mamy se pilnemu žěloju mložinskemu koordinatoroju Helmut Matikoju žěkowaš. Pšez to móžomy se wjaseliš. Ale teke how se pokažo wěsty trend: Tak dlujko, ako młode luže su na někaki part wobželone na nałogach a tradicijach, su wóni Domowinje zwěrne, pózdzej pak dostanu familija, dom, žěło abo teke druge zajmy pšewagu. Wižim how wažny nadawk, towaristwowe a Domowinske žěło teke za srježnu generaciju tak aktraktiwne wugótowaš, až wóstanu Domowinje zwěrne.

Tak gótuju mě te maľke kupki starosći, ako wobstoje jano z 20-30 čłonkow. How nam šěžko padnjo, luže pšiwabiš. K tomu starša generacija wótemrějo a stawne narownanje njepšizo. Mamy jano maľu licbu wjelikich mócnych kupkow: Janšojce, Dešno, Turjej, Hochoza, žož to serbske bula. Baza trjeba wěcej pódpěry!

Naše wjeraški

Cu wuzwignuš Bramborski a žnjowny swěžen w Dešnje, žož jo skoro kužda wjas na nogach była a prezentna była. Tam jo teke pšawje zacuwaš była gjarosć na to serbske a na naše burske a wejsne tradicije. Žěk plaši pak teke za wšykne druge aktiwity, ako su byli: Swěžen 600 lět Móst, folklorny festiwal w Hochozy, mócné chorowe gibanje z rědnymi jubilejami, pokazanje serbskego rucnikarstwa we wšakich zwiskach, zasej pšikładne pšewježenje našych nałogow, balokoparski a volleybalowy turněr, superkokot – ako mložina w Janšojcach jo prima pšigótowała, koncert serbskich chorow w maju w Nimskej cerkwi, žož smy teke 20 lět župa Dolna Łužyca swěšili, nazymske koncerty abo literarne zarědowanja, 20 lět ansambl Pšěza, wustupy Žylojskego ansambla, Swětlaškow abo chora Łužyca, wjelebočne a zajmne wustajeńce na wšakorakich městnach, ak-

cija „Serbska rěc jo žywa“, muzejowa noc, wuspěšny kolokwium gromaže z Bramborskeju techniskeju uniwersitu – to wšo, a hyšći wjele wěcej jo było našo serbske žywenje w zachadnem lěše!

Wěm, až jo kuždy ze swójimi mócami, móžnosćami a darami k tomu pšinosował, až jo se serbstwo w regionje pozitiwnje wuzwignuło a póžěl měło na regionalnem žywenju.

Kublanje a rěc

WITAJ-projekt jo se we tych 10 lětach swójego wobstaša bejnje heterogenje wuwijał. Skoro na kuždem městnje su rozdźelne wumjenjenja. Pórědna ewaluacija jo wopšawže notna. Šylawim w slědnem casu cesćej do Górneje Łužyca na projekt 2+. Nic do katolskich stron, ale do ewangelskich, žož jo narodna situacija identiska z našeju. By kšěla tu mysl do ruma stajiš, lěc njeby móžno było, se teke w Dolnej Łužyca wěcej na modelu 2+ orientěrowaš.

Druha wěc jo kublańska seš, wóna by dejala na kuždy pad zasej žělaš. Za to su se teke wšykne čłonki wugronili. Głowne pšašanje bužo jeje koordinacija. Rowno felujucego koordinatora dla, jo wóna we swójom casu wusnuła. Amt Wětošow jo iniciěrował rěčne wukublanje žišownicow, hortnarkow a hortnarjow, ako se praktiski pšewježo pšez Rěčny centrum WITAJ. Pšedwižone pšewzeše takich kursow pšez OSZ we měsće běžy.

To jo realistiska perspektiwa za předne powolańske wukublanje ze serbskeju rěču nowogo casa a dej se poľnje pódpěrowaš. Trěbne su stipendije za młodych luži, aby pó wukublanju absolwěrowali dodatny rěčny kurs. Naložowanje serbskeje rěcy jo nadelej stawny problem. Wjele luži se wobžěle na rěčnych kursach, weto pak naložowanje serbskeje rěcy we wobchadanju ze sobu jano maľo stupa. How něco nještimoju. A z boka gymnaziuma slyšym zas a zas pominanje wó wutwórjenju rěčnych rumow, wósebne za młodostnych.

Serbstwo zmóćniš

Gaž comy serbstwo we regionje zmóćniš, móžomy to nanejlepšej pšez wólonych komunalnych politikarjow cyniš, ako žělaju wusko gromadu z

Shirts mit der Aufschrift „Meine Zukunft liegt in der Lausitz“ in obersorbischer bzw. niedersorbischer Sprache schenkt die Domowina im Jahr ihres 100-jährigen Bestehens Kindern, die in der Zeit von Oktober 2011 bis Dezember 2012 geboren werden. Interessenten schicken bitte eine E-Mail an domowina-bautzen@sorben.com. Einige dieser Shirts überreichte der Vorsitzende der Domowina D. Statnik auf der Hauptversammlung am 27. Januar in Zahsow an die Regionalvorsitzende Dr. M. Norberg. foto: K. Jurkowa

Domowinu-župu Dolna Łužyca. Dobra droga k tomu jo založenje takich serbskich wuběrkow w kuždem wokrjejsu sedleńskego ruma a w měsće Chóšebuzu. Tak by wižěla teke pšichod našeje narodnej organizacije, aby wóna pšiduce 100 lět derje pšězywila. To jo jano z nimskeju, nam pšichylonymi partnerjami móžno. Zmóćnjone serbske wuběrki a Domowina – to by była za mójim zdašim realistiska politiska droga za Dolnu Łužyca.

Wuglěd

Konkretne cile w pšiducem lěše by mógali byš:

- hyšći wěšša akceptanca serbskeje rěcy we zjawnosći
- samozrozumliwa prezenca serbstwa w regionje: w turizmje, góspodarstwu, kulturje a politice
- dalšne dobre zgromadne žěło z našymi partnerjami na kuždej rowninje
- a se wě dostojne pócesćenje narodnej organizacije Domowiny.

20. apryla pšědstajijo Serbski ludowy ansambl gromaže z lajskimi chorami z Górneje Łužyca w Chóšebuske Statnem žiwadle kšasny serbski oratorium „Nalěto“. Tam comy ako župa oficialnje swěšiš 100. narodnin Domowiny.

Pomjatnu taflu za Frajšlaga wotkryli

Dnja 16.12.2011 zeńdžechu so w twarjenju nětčišeho gmejnskeho zarjada Hornjeje Hórki mnozy Serbja – mjez nimi županka Jana Pětrowa, městopředsydka ZSST Leńka Thomasowa a intendantka SLA Milena Vettrainowa – kaž tež horstka domoródných a přiwezni komponista Jana Arnošta Frajšlaga.

Domowinska skupina a Budyska župa běštej so w dobrym zhromadnym džěle z gmejnskim zarjadom Hornjeje Hórki a ze Zwjazkom serbskich spěwarskich towarstwow z. t. wo to postaraloj, zo so skladnostnje 60. posmjertnin našeho serbskeho wótčince Frajšlaga na městnje jeho skutkowanjn pomjatna tafla přičini.

W dostojnej formje na serbskeho wučerja, chóroweho dirigenta a komponista Jana Arnošta Frajšlaga spominachu. Tanja Donatec zanjese z přewodom pianistki Liany Bertokoweje na nutrne wašnje jeho spěwy, kotrež kóždy lubowar serbskeje chóroweje hudźby znaje, kaž „Krasna družka, witam tebe“ abo „Łužica moja, lubozny krajo“, ale tež wumělski

spěw „Kolebawka“ z jeho pjera. Předsyda Hornjohórcanskeje Domowinskeje skupiny, Helmut Grós, přednjese wažne žiwjenske stacije serbskeho hudźbneho prócowarja, a wjesnjanosta Thomas Polpitz dopomni na podawki, při kotrychž bě dołholětny wučer Frajšlag w gmejnjnje sobuskutkował. Dalši přítomni, něhdyši šulerjo wučerja Frajšlaga a přiwezni, powědachu epizody z jeho žiwjenja. Frajšlag založi w léce 1922 w tutej wsy chór „Łužica“ a steješe lěto pozdžišo sobu při kolebce Zwjazka serbskich spěwarskich towarstwow. Dirigowaše na př. na přenim swjedženju ZSST 1924 w Njeswaćidle hromadže z Jurjom Słodeńkom něhdže 200 serbskich spěwarjow. Serbscy wučerjo tehdyšeho časa wukonjachu spomóžne skutki, zamóchu svojich wjesnjanow sobu storhnyć a jich ze serbskim namrěwstwom zeznajomić. Smy hordzi, zo je nětko na přjedawšim šulskim twarjenju w Hornjej Hórcce tafla připrawjena, dopominaca na skutkowanje tuteho serbskeho wótčince.

Th

Grafiti-projekt šulerjow

Šulerjo 10. lětnika Serbskeje srjedźneje šule „Michał Hórnik“ Worklecy mějachu loni ideju, scěnu šule porješić. Za to su sej metodu grafitija wuzwolili. Zhromadnje ze šulskej socialnej džělaćerku RCW, Francisku Zopic, wopisachu swoje předewzaće a stajichu próstwu wo financnu podpěru z akcije „Hoch vom Sofa!“. Tutu přewjedže Němska založba za džěci a młodostnych. Požadanje bě wuspěšne, a dnja 29.02.12 a 01.03.12 so ideja młodostnych zwoprawdži. Christian Höhn a Stefan Blümel z Drježdžan rozložistaj młodostnym potajnstwo praweho sprayjowanja. Na druhim dnju móžachu šulerjo kreatiwne ideje zwoprawdźić a motiwy na scěnu předkuchnju pryskać. Hłowna tema běchu motiwy kołowokoło kuchnje. Krok po kroku nasta pisany wobraz z kreatiwnymi twórbami młodostnych. Tež šulerjo druhich rjadownjow sej akciju wobhladachu. Rezultat na scěnje šule žněje dobry wothłós sobušulerjow a wučerjow.

F. Zopic

Serbsy rjemjeslnicy a předewzaćeljo na wikach a ekskursiji

Firma Raumausstatter Lehnitzke jo slušała do wustajarjow na lětosnych rucnikarskich wikach dnja 11. a 12. februara w Chóšebuzu. Zwězk serbskich rucnikarjow a pšedewzešarjow z. t. jo byl ze 9 firmami zastupjony. Foto: Andrea Lehnitzkowa rozkladujo pšedseďarce Zwjazka serbskich rjemjeslnikow a pšedewzaćelow, Monice Cyžowej, nowu zofu „Lehna“; na pšawem boce Heinz Lehnitzke

foto: Karin Tšukowa

Zwjazk serbskich rjemjeslnikow a pšedewzaćelow (ZSRP) poby tež lětsa zaso w přenim tydženju noweho lěta na ekskursiji. Wona sluša do wjerškow našeho towarstwoweho džěla, hdžež so člonoj Hornjeje a Delnjeje Łužicy zetkawaja. Lětsa wje-

džeše nas zajězd do Moritzburga pola Drježdžan.

Přenja stacija bě wodženje po kobłarni w tradicionelnym zawodže.

W derje hladanych konjencach, čistych kaž dobra stwa, samo zdžěla z parkeťom wukładženych, plahuja wšelake družiny koni.

Jich sperma pšedawaja po cyłym swěće, samo hač do Ameriki, powědaše nam přistajeny kobłarnje.

Najdróši kón ma hódnotu 300 000 €.

Tak so wšitkim spěšnje wuwědomi, zo njese tutón hospodarski zawod tež wěste rizoko a podleži tohorunja ekonomiskim zakonjam.

Wulke a rjenje zdžeržane twary kaž tež rasowe konje su wobsydstwo kraja Sakska. Tež serbscy młodostni so

tule na hladarja koni kubłaja. K tajkej kobłarni sluša nimo čistych konjencow tež kupjel za konje, kowarnja, zwučowanska hala a garaža za historiske wozydła. Tež historiska póstowa kuća zbudži naš wosebity zajim.

Po krótkej pšestawce podachmy so do Muzeja NDR w Radebeulu. Kóždy z wobdžělnikow nadeńdže tam něšto zajimaweho. Widžachmy hrajkki, džěćace wozyčki, mopedy z NDRskeje produkcije, awta, wojerske uniformy, nastroje z domjacnosće, radija a tójšto drugeho. Pola někotrehožkuli zbudži wopyt muzeja asociacije a dopomnjenki na swójske dožiwjenja za čas NDR a zajimawe pširunowanja z džzensnišim časom.

To běše tež při wječeri w korčmje w Altkötschenbroda tema za šeroku diskusiju.

Serbski spěw a žorty wězo tež ženje njepobrachuja. Tajku serbsku atmosferu chwala sej wosebje naši člonoj z Delnjeje Łužicy, kiž rady po svojich zamóžnosćach sobu spěwaja.

Monika Cyžowa
pšedysydka ZSRP

Lajske dźiwadło zaso na jewišću

Lajske dźiwadło na wsy bě mjez publikumom přeco hižo jara woblubowane. Na tym so hač do džensnišeho ničo změniło njeje. Tak woswjećichu lajscy dźiwadźelnicy skupiny Konjety-Šunow składnostnje 20. rónčnicy jeje wobstaća loni kónč nowembra wuspěšnje premjeru inscenacije pod titulom „Ně, tele bačony“. Kaž na premjerje tak tež na dalšich předstajenjach bě žurla stajnje hač na poslednje městno wobsadźena.

Spočatk tutoho lěta móžeše lajske dźiwadło „Bratrowstwa“ premjeru komedije „Naša ćeta Mia“ woswjećić. Runje tak běchu tež dalše předstajenja tuteje skupiny jara derje wopytane. Wobě skupinje žněješter wulku chwalbu a připóznaje přihladowarjow.

Tež naša Serbska lajska dźiwadłowa skupina Chrósćicy z. t. so na swój kulturny wjeršk w lěće 100. rónčnicy založenja Domowiny přihotuje. Po smjerći našeho dołholětneho režisera Jana Mahra 2010, kotryž bě našu dźiwadłowu skupinu wote všeho spočatka sem 33 lět wumělsce přewoźał, bě nětk wulke prašenje, što po nim wumělski nawod našeje skupiny přewozmje.

Prašenje so bórže rozrisa, jako so 14. awgusta 2010 přeni króć historiska

dźiwadłowa hra „Via Regia wola“ w nošerstwje TCM na farskej łuce w Chrósćicach předstaji. Akterjo hry bě 180 wosobow z Chróšćanskeje wosady, mjez nimi čłonojo našeje lajskeje dźiwadłoweje skupiny. Za tutón wulki projekt přewza tehdy Tomaš Wendisch, dźiwadźelnik NSLDž, wumělski nawod. Móžachmy jeho tež za to zdobyć, zo wumělski nawod našeje Serbskeje lajskeje dźiwadłoweje skupiny Chrósćicy přewza. Nětko přihotujemy so na premjeru komedije „Hdyž rentnarjo zapřimnu“, kotraž budže 29. septembra 2012 w Chrósćicach.

Lětsa w měrcu je tomu 35 lět, zo je so naša skupina znowa wozrodźila. Započinali smy dźiwadźelić ze sydrom wosobami. Mjeztym je naša skupina na 24 sobustawow rozrostła. Mjez nimi staj čłonaj, kotraž staj skupinje hižo 35 lět swěrnaj. Wróćo zhladuju móžemy spokojom a tež tróšku hordže prajić, zo smy w tutych 35 lětach naš

Z inscenacije „Radšo muža, hač scyla žane mjerzanje“ - wotlěwa: Jan Pjeh, Pětr Zahrodnik, Gabriela Lebzyna, Zala Cyžowa a přédku Jurij Matka
foto: Bosćij Handrik

swěrnaj publikum z 22 inscenacijemi zwjeselili.

Nimo dźiwadźelenja su čłonojo skupiny tež film za džěci w SAEK w Budyšinje sobu synchronizowali. Běše to w lěće 2008 estniski film „Ruudi“. A w lěće 2011 nahrawachmy kompjuterowu hru „Krabat a potajnstwo serbskeho krala“. Wjeselimy so jara na to, zo móžemy naš swěrnaj publikum bórže z dalšej nowej komediju rozwjeselić a jim hodžinki wjesoleje zabawy wobradzić.

Zala Cyžowa

člonka Serbskeje lajskeje dźiwadłoweje skupiny Chrósćicy z. t.

Schadźowanka swójbow w Chrósćicach

Na lětušej swójbnej schadźowance w Chrósćicach foto: F. Šolta

Njedzeli, 26.02.2012, přeprošychu Domowinska župa „Michał Hórnik“, Rěčny centrum WITAJ a Serbski ludowy ansambl wšitke džěci, jich staršich, džědow a wowki na schadźowanku swójbow do Chróšćanskeje „Jednoty“. Předewšěm serbscy starši z pěstowarskimi džěćimi poskitk we wulkej ličbe wužachu, tak

zo móžachmy nimalo 400 wopytowarjow witać.

Župa „Michał Hórnik“ wobhladuje džělo ze swójbami jako jedne ze swojich čěžišćow, a wotpowědnje tomu staja ramik za tajke zarjadowanje. Serbski ludowy ansambl popołdnjo z hudźbnej bajku zahaji. Florian Kaulfürst čitaše na

zajimawe wašnje serbske bajki a Liana Bertók při klawěrje a Alexander Peter, hrajo na najwšelakorišich bijadłach, je wobrubistaj. Po tym móžachu so džěci na wosom stacijach wuspytać a zaběrać. Sobudželaćerjo Rěčneho centruma Witaj běchu je zhromadnje z fachowćemi a młodostnymi přihotowali. W sportowej hali móžachu

so džěci wubědźować, so na skanskim hrodze wucychnować, paslić a so šminkować dać.

W zakładnej šuli pokazachu džěćom wšelake wuknjenske a kompjuterowe hry, tež časopisaj za džěci - Płomjo a Lutki - běšter poskitki za małych hosći přihotowalaj. Logopedka Wanda Wokowa bě wšelake hry za džěci spřihotowala, a starši móžachu so wo rěčnym kublanju informować. Pola fachowće za strowe zežiwjenje Rafaele Wićazoweje zhonichu wjac wo sadze a strowych brěčkach.

Kofejownja skićeše dobru móžnosć so posydnýć a pobjesadować. Tež nowozarjadowany rózka za čěšenki so derje přiwza, tu móžachu so mali hibać a maćerje so připódnja rozmołwjeć.

Blyšćate woči džěci a dobry wothłós staršich powjedže nadžijomnje k tomu, zo wutwori so z tutoho popołdnja za swójby tradicionalna schadźowanka swójbow.

Katharina Jurkowa

Protyka zarjadowanjow k 100. róčnicy založenja Domowiny 2012

100 lět DOMOWINA
100 Jahre DOMOWINA

1912
2012

24./25.03.2012

15. wiki serbskich jutrownych jej-
kow w SKC Slepo

15. wiki ze serbskimi jatšownymi
jajami w SKC Slěpe

15. Sorbischer Ostereiermarkt im
Sorbischen Kulturzentrum Schleife

29.03.2012

wotewrjenje wustajeńcy k stawiznam
Domowiny a serbskim nałožkam w
muzeju Muzeum Ziemi Lubuskiej
w Zielonej Górze (Pólska) – hač do
kónca meje 2012

wótwórjenje wustajeńce k stawiznam
Domowiny a serbskim nałogam w
muzeju Muzeum Ziemi Lubuskiej w
Zielonej Górze (Pólska) – až do kónca
maja 2012

Eröffnung einer Sonderausstellung
zur Geschichte der Domowina und
sorbischen Bräuchen im Museum
Muzeum Ziemi Lubuskiej in Zielona
Gora (Polen) – bis Ende Mai 2012

11.04.2012

termin wotedaća jejkow za wubědžo-
wanje wo najrjeńše jutrowne jejkow
– za džěci

termin wótedaša jajkow za wuběžo-
wanje wo nejrědnjeje jatšowne jajko
– za žiši

Abgabetermin für den Wettbewerb
um das schönste sorbische Osterei –
für Kinder

20.04.2012

předstajenje oratorija „Nalěčo“ w
Statnym dźiwadle w Choćebuzu

předstajenje oratorija „Nalěše“ w Stat-
nem žiwadle w Chóšebuzu (premjera)

Aufführung des Oratoriums „Nalěčo“
(Der Frühling) in Cottbus (Premiere)

21.04.2012

2. bal serbskich narodnych drastow
w Chrósćicach

2. bal serbskich narodnych drastow
w Chrósćicach

2. sorbischer Trachtenball
in Crostwitz

22.04.2012, 18 hodź.

sinfoniski koncert we Łužiskej hali
we Wojerecach

sinfoniski koncert we Łužyskej hali
we Wórzejcach

Sinfoniekonzert in der Lausitzhalle
Hoyerswerda

27.04.2012

delnjoserbska premjera NSLDž w
Hochozy „Šansa, pó slědnej“

dolnoserbiska premjera NSLŽ w Ho-
chozy „Šansa, pó slědnej“

niedersorbische Premiere des DSVth
Bautzen in Drachhausen „Šansa, pó
slědnej“ (mit Simultanübersetzung)

06.05.2012, 14 hodź.

jubilejna gala „60 lět Serbski ludowy
ansambl“ na Krajnej zahrodowej
wustajeńcy w Lubiju

jubileumowa gala „60 lět Serbski
ludowy ansambl“ na Krajnej zagro-
dowej wustajeńcy w Lubiju

Jubiläumsgala „60 Jahre Sorbisches
National-Ensemble“ auf der Landes-
gartenschau in Löbau

19./20.05.2012

serbski kulturny swjedžen w Budy-
šinje we wobłuku Budyskeho nalěča

serbski kulturny swěžen w Budyšinje
we wobłuku Budyšynskeho nalěša

Sorbisches Kulturfest in Bautzen im
Rahmen des Bautzener Frühlings

13.05.2012

wotewrjenje wustajeńcy „Domowina
- domizna Serbow: 1912 we Wojere-
cach založena“ w Měšćanskim mu-
zeju Wojerecy (hač do 28.10.2012),
zdomom muzejowy swjedžen

wótwórjenje wustajeńce „Domowi-
na - domownja Serbow: 1912 we
Wórzejcach založona“ w Měšćanskem
muzeju Wórzejce (až do 28.10.2012),
rownocasnje muzejowy swěžen

Ausstellungseröffnung „Domowina -
Heimat der Sorben: 1912 in Hoyers-
werda gegründet“ im Stadtmuseum
Hoyerswerda (bis zum 28.10.2012),
zugleich Museumsfest

► dalše terminy pod/weitere Termine unter www.domowina.de

Impresum: Naša Domowina - Informacije třěšneho zwjazka • Informacije kšywowego zwězka • Informationen des Dachverbandes

Tu wozjewjene wosobinske měnjenja njekryja so na kóždy pad z měnjenjom wudawačela. Redakciski kónc: 01.03.2012

wudawačel/Herausgeber: Zarjad Domowiny • Zarěd Domowiny • Geschäftsstelle der Domowina
Póstowe naměsto/Postplatz 2 • 02625 Budyšin/Bautzen • www.domowina.de

redakcija/Redaktion: Borbora Felberowa
tel. 03591-550 202 • faks: 03591-42408 • e-mail: felber-pr-domowina@sorben.com

lektoraj/Lektoren: Božena Braumanowa, Erwin Hanuš
zhotowjenje/Satz: Lausitz-Grafik, Melanie Kotissek • čišć/Druck: Lausitzer Druckhaus GmbH Budyšin/Bautzen
„Našu Domowinu“ namakaće w interneće pod www.domowina.de ► Dokumenty/publikacije
Domowina spěchuje so wot Založby za serbski lud.

SOKOŁSKIE LISTY

WOKOLNIK ŁUŽISKO-SERBSKEHO SOKOŁA

Europeadanowosće

Prěnjeho hodownika 2011 je Marko Kowar (prědku), předsyda přihtowanskeho wuběrka Europeada 2012, nimale wšitkich zastupjerjow přizjewjenych narodnych mjeńšinow witać móhł. Wobraz nasto do oficialneho wulosowanja w pinčnym hosćeńcu Stajneho zastupnistwa Sakskeje w Berlinje.

Tekst a wobraz: Jan Hrjehor

Europeadawuběrka, kotryž je w zaštych měsacach na nimale 30 wosobow rozrostł, je so kónc februara zešoł. Tu někotre nowosće ze zaštyho posedženja:

1. Za wabjensku taflu, kotraž ma so w Budyšinje w stadionje „Młynkec Łuka“ postajić, dyrbi so pola města Budyšin twarska próstwa zapodać, dokelž ma tafla dlěje hač dwaj měsacaj připrawjena być.

2. We wšitkich hrajnych městnach/stadionach maja wjacore chorhoje zmahować. Dokelž pak su sčezory a wulkosće chorhojow wšelakore, pytaja zamołwići za jednorym rozrisanjom.

3. 13 mustwow je kwartěr hižo knihowało (staw 27.02.12).

7 cyłkow hišće pobrachuje. Příklad: Čakaja na spěchowanske srědki,

kotrež su so wot Zwjazkoweho nutrkowneho ministerija (BMI) přizwolili.

4. Sobotu, 16.06.12 budže Sakski ministerski prezident Stanisław Tilich zastupjerjow wobdźělnikow witać.

5. Mustwo z Danskeje móže hakle njedzelu, 17.6.2012 přijědź, dokelž maja sobotu, 16.06.2012 w Danskej hišće wosebity swjedzeń. Problem: Njedzelu popoždnu w 17.00 hodž. hraja Němcy z Danskeje na Karačaj. Tež Němcy z Pólskeje planuja přijědź hakle za njedzelu.

6. Dwaj tydženjej do starta Europeady, dyrbi kóžda mjeńšina lisčinu hrajerjow wotedać a k tomu hišće mustwowy wobraz.

7. Liveticker by so dyrbjał poskićić, a to najlěpje na Facebook stro-

nach. Tež WLAN w stadionach je wažny, zo móža domoródní a wukrajní žurnalisća spěšnje a jednorje rozprawjeć.

8. Fanowe artikle: W internetowym wobchodže Zapadołužiskeho koparskeho zwjazka budu so fanowe artikle předawać.

9. Serbska koparska wubranka planuje 3 přihtowanske hry: 01.05., 17.05. a 07.06.2012.

Hrajerjo ze Slepoho nimaja zajim. Zasadženje koparjow z Delnjeje Łužicy so pruwuje. Připrajił je Bosćij Bejma - serbski kopar pola Dynamo Drježdźany.

10. Njedzelu, 24.06.2012 budže dopoždnu w Smochćicach hišće nowinarska konferenca w Europeadaklubje.

11. Přichodne posedženje přihtowanskeho wuběrka je za pónđzelu, 26.03.2012 planowane.

Cyłkowy přehlad hrow Europeady namakaće na 4. stronje a w interneće pod

► www.europeada.eu

Přihtowanski wuběrka Europeada2012- zamołwići

Marko Kowar – předsyda a financy
Bjarnat Cyž – politiske lobby-džěło
Achim Buša – hrajne městna
Józef Šwon - přenocowanje
Gojko Sinde – nawod wubědžowanja
Clemens Bětka – sudnicy
Frank Ričel – trenar wubranki
Jan Macka – mustwowy nawod wubranki
Bjarnat Deleńk – mustwowy nawod wubranki
Beno Šošta – zjawnostne džěło
Clemens Škoda – zamołwity za wotewrjenje, kulturny džěń a finale
Nico Buša – wěstota a čerwjeny křiž
Jenni Ali-Huokuna – kontakt k mustwam

30. volleyballovy turněr wo pokal Domowiny

Plusy minus minusy je runja wulkotny turněr

Pólscy přećeljo z Tokarnje su jubilejny 30. Volleyballovy turněr wo pokal Domowiny dobyli. Na wobrazu widźimy jich z Achimom Kowarjom, starostu Serbskeho Sokoła a Dawidom Statnikom, předsydu Domowiny. Dokelž je pólske mustwo jara sylne, by wjele serbskich volleyballistow rady wědźało, w kotrych pólskich ligach pólscy volleyballisća hraja. Kak to wuslědźić?

Foto: Jan Hrjehor

Achim Kowar: "Džensa móžemy wo tym přemyslować přernih štyrjoch 30ceteho turněra za 31cety sadźić. Duskónčny rozsud pak změjemy w nazymje." A nětko čakaja na najwjetši minus turněra zawěšće hrajerjo mustwa Worklecy 2. Woni su hižo w předkole pjatu hrajerku zranjenja dla zhubili a jenož hišće ze štyrjomi dale hrali. "We wupisanju pak steješe, zo dyrbi kóžde mustwo z 5 hrajerjow wobstać.", rjekny po krótkej diskusiji turněrowy nawoda Józef Šwon. Z prawom přesłapjeni Worklečenjo pak hrajaču fairnje dale, byrnjež so wšitke dobyte hry z 0:2 hódnoćili. Zrozumjenje za tajki rozsud měješe w hali jeno mało volleyballistkow a volleyballistow.

Hladajo na subtrakciju plusow z minusami pak bě jubiljeny turněr chětro poradženy. Tež facit Serbskeho Sokoła po zašlej zhromadźiznje to potwjerdži.

Jan Hrjehor

Wuslědki 30. volleyballowego turněra Serbskeho Sokoła po pokal Domowiny

1. Pólscy přećeljo z Tokarnje
2. Přećeljo Smječkency
3. Serbski dom
4. Sokoł Budyšin
5. Chelnjanske lawy
6. Škit Budyšin
7. Mustwo 1296
8. Sokol Filipov
9. Handicap Smječkency
10. Sokoł Ralbicy/Hórki
11. Handicap Pančicy
12. Eksmatrikulatorjo
13. Serbski gymnazij - wučerjo
14. Rapaki
15. Dom biskopa Bena
16. Serbski gymnazij - miks
17. Serbska šula „Jurij Chěžka“ Chrósćicy
18. Serbski gymnazij Budyšin – jědnatki
19. Marijne hwězdźički
20. Worklecy 2

Před třomi dnjemi je předsydstwo Serbskeho Sokoła w Budyšinje zhromadnje jubilejny turněr wuhódnoćilo a zwěsćilo, zo su so kolije do směra derje poradženy turněr hižo dočasnje stajili. Přenju chwalbu dóstachu Sokoljo za modus z překřižnymi hrami hnydom po předkole. Tak zaruči so šansa za mustwje kaž Sokoł Budyšin abo Přećeljo Smječkency hišće finalne koło docpěć. Loni na přikład je druhi w staflji hnydom wo městna 5 - 8 hrač dyrbjał. Tehdom běchu Sokoljo z Budyšina potrjecheni. Dalši tołsty plus bě hrače na štyrjoch hrajniščach. To drje by w halomaj Serbskeho šulskeho a zetkawanskeho centruma tež móžne bylo, ale tam je hrajnišćo w małej sportowni chětro wuske a wot hłowneje hale zdalene, štož k přihladowanju runjewon njewabi. Lětsa skićeše so swójbam, aktiwnym a hosćom w sportowej hali Při Třělnišću zaso rjana wulka tribuna z tójšto městnom. Čłon předsydstwa Tomaš Suchy: "Klětu budžemy turněr spytać za swójbny atraktiwniši sćinić. Jeli so nam poradži, potom změjemy cyły džen zaběru za džěci, štož je po našim mjenjenju tež wažne. Tójšto

mačerjow je z džěcimi tu bylo a to nas wjeseli." Tołsty plus, kotryž je kapitan Sokoła Budyšin Tilo Mager wuzběhnył, bě ličba mustwow a rozrjadowanje stafłow z á 5 mustwami. Mager rjekny: "W našej staflji a tež w tamnych bě tak, zo su so čakanske časy na dalšu hru nimale zhubili. Maksimalnje jednu/dwě hrě smy čakali a hižo běchmy zaso na rjedže." Přemyslowało a rěčało je so we wuhódnoćenju tež wo tym ličbu přizjewjenjow na optimalnje 20 wobmjezować. Do kašćika "što je derje běžało" połoži Pawoł Hejduška hišće akciju "wulosowanje w Ralbicach": "To je so wjele ludžom lubiło. Džěci su losowali, volleyballisća Sokoła Ralbicy/Hórki su wulosowanje sobu dožiwili. Chwalba!"

Jenož pozitivne stronki pak tajki mamutowy megaturněr tež nima. Do wulosowanja stafłow so mjeńši woheńčk z mjenom "Hłowny stafłow sadźić" spěšnje zadusy. Po wulosowanju pak započachu płomješka zaso džětać. Stafla D, z přenimi třomi 29ceteho turněra a sylnymaj cyłkomaj Worklecy 2 a Wučerjo Serbskeho gymnazija Budyšin, bě z top-mustwami natykana. Starosta Serbskeho Sokoła

Kompletny serbski koparski dorost w Rablicach

Mjez hodami a nowym lětom su so w Rabličanskej ćelőzwočowni znowa wjacore koparske turněry serbskeho koparskeho dorosta přewjedli. Wozjewimy tu někotre mustwowe wobrazy:

Najmlódše koparki a koparki SJ Njebjelčicy a Sokola Rablicy/Hórki su so zhromadnje na wobraz zestupali. Zady stejo: Vincenz Bulang, Adrian Wocko, Marian Knop, Jan Mička, Beno Bobka, Jakub Bobka, Nico Wušansky, njeznaty hrajer, Sascha Rog a Helena Šolčić. Předku stejo: Glen Měrš, Lehman, Ricardo Ričel, Pawoł Šořta, Markus Greger, Rafael Weclich, Michał Schäfer, Dawid Žur a Franz Bělk.

Tež młodžina F Marijineje hwězdy je w Rablicach sobu hrafa a sej kaž wšitcy druzy złoto wudobyła.

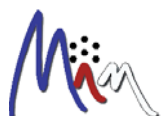
**Zady wotlěwa:
Cora Lehmanec,
Syman Rachel,
Beni Zynda,
Nikos Wohlfahrt a
Derik Pester.
Předku wotlěwa:
Florian Kreuz,
Luis Hoga,
Clemens Mechela,
Jakub Clausen a
Ławrjenc Lehman.**

Wosebje wjeselili su so Rabličanscy Sokoljo přez wobdźělenje Radworskeje młodžiny F, kotraž je ze scěhowacymi hrajerjemi přijěta.

**Zady wotlěwa:
Justin Glücklich,
Lukas Rynć,
Max Bartyla,
Marvin Pěčka a
Richard Šnajder.
Předku wotlěwa:
Marlon Renger,
Benjamin Jurk,
Jakub Chěžka a
Max Simon.**

Hrajny plan Europeady

16.06.2012 19:00 Wotewrjenski program Europeady w Njebjelčicach

njedźelu, 17.06.2012

A1-A2	15:00	Njebjelčicy	Serbja - Němska mjeńšina z Pólskeje
A3-A4	10:30	Njebjelčicy	Korutanscy Słowjency - Mjeńš. wubr. z Estiskeje
B1-B2	10:30	Njeswačidło	Roma z Madžarskeje - Ruscý Němcy
B3-B4	15:00	Kulow	Retoromanojo - Słowakska mjeńš. z Madžarskeje
C1-C2	10:30	Pančicy	Chorw. mjeńš. ze Serb.- Zapadotrakiscy Turkojo
C3-C4	15:00	Njeswačidło	Ladinojo - Sewjerni Frizojo
D1-D2	19:00	Radwor	Južny Tirol - Madžarscy Němcy
D3-D4	17:00	Radwor	Karačaj - Němska mjeńšina z Danskeje
E1-E2	17:00	Chrósćicy	Danska mjenšina z Němskeje - Cimbrojo
E3-E4	19:00	Chrósćicy	Walizojo - Okcitanajo

póndźelu, 18.06.2012

A1-A3	17:00	Ralbicy	Serbja - Korutanscy Słowjency
A2-A4	19:00	Ralbicy	Ně. mjeńš. z Pólskeje - Mjeńš. wubr. z Estiskeje
B1-B3	17:00	Njebjelčicy	Roma z Madžarskeje - Retoromanojo
B2-B4	19:00	Njebjelčicy	Ruscý Němcy- Słowakska mjeńšina z Madž.
C1-C3	17:00	Kulow	Chorwatska mjeńš. ze Serbiskeje - Ladinojo
C2-C4	19:00	Kulow	Zapadotrakiscy Turkojo - Sewjerni Frizojo
D1-D3	17:00	Pančicy	Južny Tirol - Karačaj
D2-D4	19:00	Pančicy	Madžarscy Němcy - Němska mjeńš. z Danskeje
E1-E3	17:00	Radwor	Danska mjeńšina z Němskeje - Walizojo
E2-E4	19:00	Radwor	Cimbrojo - Okcitanajo

wutoru, 19.06.2012

A1-A4	19:00	Chrósćicy	Serbja - Mjeńš. wubr. z Estiskeje
A2-A3	19:00	Ralbicy	Ně. mjeńš. z Pólskeje - Korutanscy Słowjency
B1-B4	17:00	Ralbicy	Roma z Madžarskeje - Słowakska mjeńš. z Madž.
B2-B3	17:00	Chrósćicy	Ruscý Němcy - Retoromanojo
C1-C4	17:00	Pančicy	Chorwatska mjeńš. ze Serb. - Sewjerni Frizojo
C2-C3	17:00	Kulow	Zapadotrakiscy Turkojo - Ladinojo
D1-D4	19:00	Pančicy	Južny Tirol - Němska mjeńšina z Danskeje
D2-D3	19:00	Kulow	Madžarscy Němcy - Karačaj
E1-E4	19:00	Radwor	Danska mjenšina z Němskeje - Okcitanajo
E2-E3	19:00	Njeswačidło	Cimbrojo - Walizojo

štwórtk, 21.06.2012, štwórcfinale

18:30	Pančicy
18:30	Radwor
16:00	Njebjelčicy
16:00	Kulow

pjatk, 22.06.2012, poľfinale

16:00	Chrósćicy
18:30	Ralbicy

sobotu, 23.06.2012, finalny dzeń w Budyšinje

hra wo třeće městno	11.00 hodž.	małe finale
	13.30 hodž.	finale

Změny su móžne! Za dospołnosť a prawosć podačow njerukujemy!

Leńka Mjeltcyna - načolnica Sokołkow

Leńka Mjeltcyna Foto: priw.

28. 6. 1911 narodži so w Droždźiju Leńka Urbanec. W Serbach znata bu jako hłowna načolnica Sokołkow. Sokołki běchu žony w Serbskim Sokole, načolnica mjenowaše so zamołwita za nazwučowanje. Leńka wuda so pozdžišo na Měrcina Mjeltku z Rakojd, kiž bě hłowny načolnik mužow-Sokołow. Wjeršk w sokołskim skutkowanju mandželskeju bě wulki wustup Sokoła w lěće 1932 na Wšosokołskim zléće w Praze. Před něhdže štwórc milionom přihladowarjow pokazachu serbscy młodostni zwučowanje, w kotrymž předstaješe so wojowanje našeho luda wo swobodu. Wo zajězdze do Prahi pisaše Pawoł Grojlich w swojej knize „Młode lěta wjesneho hólca“ mjez druhim tole: „Tute zwučowanje běchu z wulkej prócu zestajałoj naš hłowny načolnik Měrcin Mjeltka-Bartski a jeho mandželska jako načolnica holcow a zastupowacy hłowny načolnik Maks Kielmorgan-Koporčanski. Hudźbu běše skomponował naš njezapomnity sokołski bratr Bjarnat Krawc“. Mjeltkec mandželskaj bydleštaj w Barće, hdžež měještaj porjedžernju za kolesa a motorske a potom tež tankownju. W filmje „Serbski Sokoł - P.S. ke kapitalej našich stawiznow“ z lěta 1990 Leńka Mjeltcyna wjesele wo sokolenju hač do lěta zakaza Sokoła 1933 rozprawješe. Pokazowaše drastu Sokołkow, kotruž běchu zdžěla same šili. Zaslužbna Sokołka Leńka Mjeltcyna z zemř 87lětna 7. januara 1999.

M. Krawc